nění na cca 2 miliardy Kč, t. j. cca na 30% dovozu z roku 1935. Uvolňují se hlavně suroviny, polotovary nebo pomocné látky, aby se administrativně usnadnila konkurence vývozcům na pohraničních trzích, jakož i vůbec aby uvolnění podporovalo vládní snahy o nezvyšování cenové hladiny.

Otázka sjednocení režimu povolovacího a devisového byla vyřešena zamýšleným soustředěním celé povolovací agendy, pokud ještě určité celní položky v ní zůstávají, u ministerstva obchodu. Za tím účelem bude devisová komise při ministerstvu financí likvidována, takže povolovací agenda bude řízena z jednoho místa. Tamtéž bude soustředěna též povolovací agenda pro soukromé kompensace.

Celá akce, týkající se úpravy a úlev dovozu byla doplněna dalšími opatřeními, směřujícími k podpoře vývozu a zajištění většího území pro odbyt čsl. výrobků v zahraničí, případně umožněním dovozu z oněch oblastí do ČSR. Sem spadají i snahy pro rozšíření sítě čsl. zastupitelských úřadů v cizině, hlavně v oblastech vzdálených států, kam by se mohl ještě čsl. vývoz zvýšiti.

Miloš Horna.

Platební smlouva československo-chilská.

Výměnou not. z 13. listopadu 1936 byl upraven platební styk s republikou Chile na dobu 1. červenec 1936 až 30. červen 1938. Předmětem dohody jsou pohledávky za československé zboží odeslané a do Chile dovezené během smluvního období a pohledávky za československé zboží, které bude ve smluvním období na cestě z Československa do Chile, jehož určení bude prokázáno a pro něž adresáti obdrží chilské dovozní povolení; doklady o tom možno předložiti i po 30. červnu 1938. Výplaty budou se prováděti československým devisovým tuzemcům na příkaz Banco Central de Chile z prostředků jejího účtu u Národní banky Československé v Praze, který bude definitivně dotován smluvní kvotou platů skládaných za dovezený chilský ledek.

Předpokladem k celnímu odbavení dováženého zboží v Chile jest složení protihodnoty u cedulové banky, ježto však Banco Central de Chile nepřijímá od chilských dovozců platů, nemá-li na účtě v zahraničí kompensačních disponibilit, nebylo by možno v tomto mezidobí vůbec vyvážeti. Nestejnorodost hospodářské stránky vzájemného platebního styku, zejména časovou nekoincidenci disponibilních finančních prostředků, ježto dovoz a placení ledku je v podstatě jednorázové povahy (jarní měsíce) na rozdíl od plynulého vývozu československého zboží, překlenuje smluvní úprava, takže československý vývozce má v jejích mezích možnost celně odbaviti zboží vyvezené do Chile a dosáhnouti efektivního poukazu pohledávky bez ohledu na dobu, kdy budou složeny platy za dovoz ledku.

Po stránce formální vyskytuje se otázka, má-li nový způsob vyrovnávání vzájemných pohledávek povahu clearingové formy platů nebo je-li soukromou kompensací; konstatujeme, že má některé znaky obou smluvních forem.

Jež.

Opatrnost při soukromožalobních deliktech.

Advokát Dr. Egon Schwelb upozorňuje nás k noticce uveřejněné pod hořejším označením v čísle 4 na str. 142, že o rozhodnutí vrchního soudu v Praze ze dne 6. března 1936, č. j. T o b 169/36, které jsme otiskli z »Právníka«, bylo rozhodnutím nejvyššího soudu z 29. května 1936, Zm I 559/36, Vážný tr. 5617

(též Časopis pro práv. a stát. vědu č. 6/36, Richterzeitung č. 12/1936), na zmateční stížnost generální prokuratury na záštitu zákona prohlášeno, že porušuje zákon v ustanovení § 112, odst. 3 a § 213, odst. 1. č. 3 tr. ř.

V důvodech nejvyšší soud uvedl:

Uvedené rozhodnutí vrchního soudu porušuje zákon, jelikož výklad, který vrchní soud dává ustanovení § 112, odst. 3 tr. ř., je právně mylný, neboť nelze jej opříti ani o doslovné znění cit. místa zákona a uvedený výklad neodpovídá ani duchu zákona, ani vůli zákonodárcově.

§ 112, odst. 3 tr. ř. stanoví, že žalobce (ať veřejný či soukromý) může ve lhůtě určené k podání obžalovacího spisu též učiniti návrh na doplnění přípravného vyšetřování. Při tom zákon nerozeznává, jde-li o lhůtu po prvním či druhém nebo pozdějším uzavření přípravného vyšetřování, nýbrž mluví zcela všeobecně pouze o lhůtě po uzavření přípravného vyšetřování; to zcela správně, ježto vyhověním návrhu žalobcovu na doplnění přípravného vyšetřování, ať již přímo vyšetřujícím soudcem, nebo teprve radní komorou, vstupuje věc opět do stadia vyšetřování (Lohsing: Österreichischer Strafprozess z r. 1932, str. 308), což má za následek, že usnesení vyšetřujícího soudce o uzavření přípravného vyšetřování jakož i sankce na nezachování stanovené lhůty k podání obžalovacího spisu stávají se právně bezúčinnými.

Pouze v případě, že doplňovací návrh žalobcův byl zamítnut radní komorou, nesmí žalobce podati ve lhůtě, která však běží znova, a to teprve od doby, kdy bylo žalobci zamítnutí oznámeno, další návrh doplňovací; to plyne z ustanovení § 112, odst. 3 tr. ř., podle něhož smí žalobce v této nové preklusivní lhůtě — nehledí-li se k návrhu neb prohlášení podle § 109 tr. ř. — podati jen spis obžalovací.

Názor zastávaný vrchním soudem, že již po druhém uzavření přípravného vyšetřování nesmí žalobce ve čtrnáctidenní lhůtě podati doplňovací návrh, nýbrž že musí, aby se vyhnul důsledkům prekluse, podati vždy obžalovací spis, neodpovídá ani duchu zákona.

Je přece podle § 91 tr. ř. účelem přípravného vyšetřování, aby nařčení z trestného činu proti určité osobě vznesené bylo napřed prozkoumáno a aby se skutkový děj potud vyjasnil, pokud toho je třeba, aby se zjistily ony okolnosti, které jsou s to, aby buď přivodily zastavení trestního řízení anebo připravily dání v obžalovanost a provádění důkazů v hlavním přelíčení. Podle § 111 tr. ř. je pak přípravné vyšetřování uzavříti, jakmile vykonaná šetření stačí, aby odůvodnila nařízení hlavního přelíčení a zároveň jakmile se nabude potřebného přehledu o průvodních prostředcích, jehož je potřeba k úplnému jejich předvedení při hlavním přelíčení.

Ježto není záruky, že ve všech případech, kdy vyšetřující soudce, byť i po provedení doplňovacího návrhu, prohlásí přípravné vyšetřování za skončené po druhé, bylo již skutečně dosaženo předpokladů uvedených v §§ 91, 111 tr. ř., nesrovnávalo by se jistě s postavením soukromého žalobce, který je přece právě tak, jako státní zástupce plnou měrou dominus litis (Miřička: Trestní právo procesní, str. 73) a jemuž zákon dává v § 46, odst. 2 tr. ř. právo podniknouti k uplatnění obžaloby u soudu vše, k čemu je jinak oprávněn státní zástupce (byť i jen jako strana), aby mu bylo znemožněno, shledává-li výsledky přípravného vyšetřování nevyhovujícími a nepostačujícími ku podání obžaloby, učiniti další návrh doplňovací a tím přivoditi přezkoumání správnosti usneseně vyšetřujícího soudce o uzavření přípravného vyšetřování a tím zároveň projeveného názoru vyšetřujícího soudce, že jsou splněny podmínky § 111 tr. ř., radní komorou.

Výkladem § 112, odst. 3 tr. ř., zastávaným vrchním soudem, dostal by se žalobce mnohdy do velmi povážlivé situace, kdyby nesměl po druhém uzavření přípravného vyšetřování podati další doplňovací návrh a byl nucen pod důsledky prekluse podati obžalovací spis na tak neúplném skutkovém podkladě, neb na základě tak neúplného důkazního materiálu, že by se vydával nebezpečí, že vrchní soud k námitkám obžalovaného obžalobu podle § 213, odst. 1 č. 2 tr. ř. nepřipustí a trestní řízení zastaví.

Než i kdyby došlo pouze k prozatímnímu zamítnutí obžalovacího spisu podle § 211 tr. ř. za účelem lepšího vyjasnění věci, muselo by se k návrhu soukromého žalobce teprve konati další šetření vyšetřujícím soudcem, což by jistě neodpovídalo ekonomii procesní, stejně, jako kdyby v případě, že obžaloba byla přece připuštěna nebo že námitky nebyly vzneseny, bylo nutno následkem neúplného vyšetřování hlavní přelíčení opětovně odročiti.

Význam toho, co zde uvedeno, je tím větší, jelikož při stanovisku vrchním soudem hájeném neměla by se věc jinak do konce ani v tom případě, kdyby vyšetřující soudce přípravné vyšetřování uzavřel po druhé, dříve než prvnímu doplňovacímu návrhu soukromého žalobce vskutku úplně vyhověl; neboť i v tomto případě šlo by

o druhé, byť i neoprávněné uzavření přípravného vyšetřování, další návrh na doplnění přípravného vyšetřování nepřipouštějící.

Že ani zákonodárce nechtěl dáti ustanovení § 112, odst. 3 tr. ř. smysl, jaký mu podkládá vrchní soud, plyne nejlépe ze zprávy komise panské sněmovny, kterážto zpráva je otištěna v Mayerově knize: »Handbuch« na str. 509—510 a v Kasererově trestním řádě na str. 320 a 321. Podle materiálií otištěných na uvedených místech měl návrh trestního řádu X., a to návrh poslanecké sněmovny zcela všeobecné ustanovení, že i soukromý žalobce jest oprávněn navrhovati doplnění přípravného vyšetřování. Zmíněná již komise toto právo soukromého žalobce stanovila a určila přesněji, a to ve znění souhlasném s ustanovením nynějšího § 112, odst. 3 tr. ř., při čemž, jak se ve zprávě této komise výslovně podotýká, měla komise na mysli, aby se tím jednak zabránilo opětovným žádostem o prodloužení lhůty, které by mohly míti za následek zhoršení postavení obviněného, na druhé straně se však nemá oprávnění, navrhovati doplnění, státi pro soukromého žalobce ilusorním tím, že by si podáním návrhu na doplnění zkrátil lhůtu k podání obžalovacího spisu. Proto komise výslovně stanovila, že v případě, kdy se nevidí vyšetřujícímu soudci tomuto doplňovacímu návrhu vyhověti, jest opatřiti rozhodnutí radní komory a že v případě zamítnutí doplňovacího návrhu běží nová zákonitá lhůta od uvědomění soukromého žalobce o tomto rozhodnutí, že však další návrhy doplňovací jsou vyloučeny.

Z těchto důvodů komise panské sněmovny, jimiž odůvodňuje novou stylisaci pozdějšího § 112, odst. 3 tr. ř., plyne, že komise měla větou, že další doplňovací návrhy jsou vyloučeny«, na mysli pouze případ, kdy doplňovacímu návrhu soukromého žalobce nebylo vyhověno radní komorou, že chtěla uvésti v soulad práva soukromého žalobce na straně jedné a postavení obviněného na straně druhé a že proto neuznala právo soukromého žalobce podati další doplňovací návrhy jen pro případ právě uvedený.

Tím je dostatečnou měrou postaráno o zájmy obou stran, neboť radní komora, tedy sbor tří soudců, tu rozhoduje o tom, zda přípravným vyšetřováním bylo již dosaženo účelu v § 91 tr. ř. uvedeného, zda jsou již splněny podmínky § 111 tr. ř. k uzavření přípravného vyšetřování a zda následkem toho jeví se býti doplňovací návrh soukromého žalobce podle stavu dosavadního řízení odůvodněným, či zda směřuje pouze k prodloužení sporu a má tím tendenci postavení obviněného zhoršiti.

Souhlasný názor zastává i Štorch v Trestním řádě, II. díl, str. 179, jenž opíraje se právě o uvedenou zprávu komise, výslovně praví, že byl-li doplňovací návrh žalobcův zamítnut, nemůže jej žalobce snad znovu učiniti, nýbrž může podati jen spis obžalovací, k čemuž mu běží nová lhůta od doby, kdy mu byla dána vědomost o zamítavém rozhodnutí radní komory. Podporu tohoto názoru Štorchova možno shledávati v Ullmannově rakouském trestním řádě na str. 469.

Jediný Mayer ve svém komentáři k trestnímu řádu v I. díle, na str. 397, dovolávaje se článku Dr. Kralle: »Předběžné řízení podle nového trestního řádu«, uveřejněného v »Gerichtszeitung« z r. 1873, str. 253, tvrdí, že bylo-li návrhu žalobcovu na doplnění, ať již přímo vyšetřujícím soudcem nebo radní komorou, vyhověno, nesmí žalobce po provedení doplnění podati nový doplňovací návrh. Než tento, ani Mayerem, ani Krallem blíže neodůvodněný a v literatuře ojedinělý názor nemá nejen opory ve shora uvedené zprávě komise panské sněmovny, nýbrž je v přímém rozporu s jejím obsahem a jejím smyslem, ač se Mayer uvedené zprávy dovolává.

Z redakce.

Kromě článků již v minulém čísle na str. 144 oznámených, otiskneme tyto další články: Univ. doc. dr. Čakrt, Cese pohledávky za berním erárem, dr. Štěpina, Rozhodčí řízení dle úrazového zákona.

Autoři článků v tomto čísle.

Univ. doc. a generál. taj. Bratisl. bursy dr. Jozef Fundárek, rada kraj. soudu civ. v Praze dr. Vlastimil Sobota, sekretář nejv. správ. soudu dr. Otakar Klein, odb. rada min. fin. Miloš Cikrt, univ. prof. dr. Jaromír Sedláček, advokát dr. Jiří Hora, advok. konc. dr. Karel Witz, ředitel Nár. banky dr. ing. Miloš Horna, úř. Nár. banky dr. ing. Ivan Jež.